

Jaarverslag HilverZon 2019

Hilversum, maart 2020

Inhoud

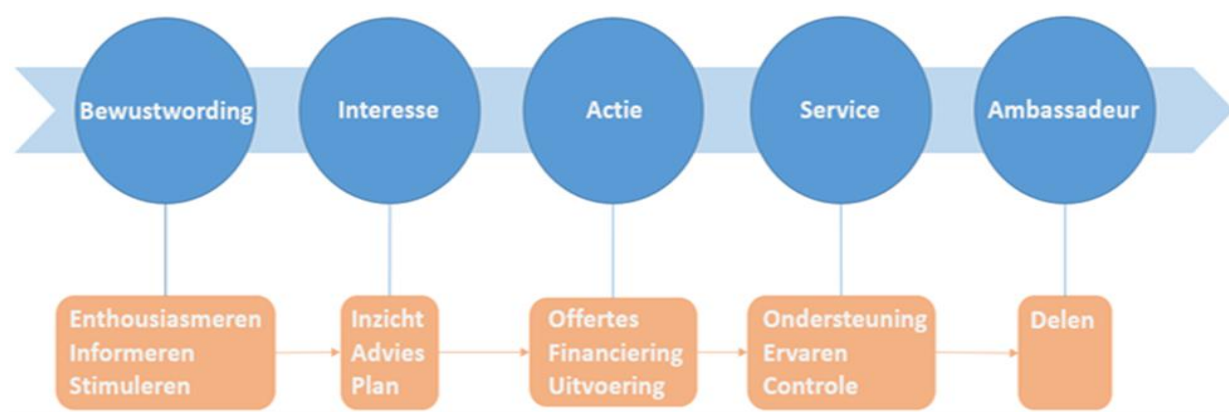
Management samenvatting	3
1. Vooraf: de landelijke energietransitie komt maar langzaam op gang, maar intussen boekt HilverZon wel successen	5
1.1 Klimaatakkoord en Regionale Energietransitie	5
1.2 Ruim 2 Kton CO2 reductie in 2019 door HilverZon activiteiten.....	5
1.3 Minder subsidie dan aangevraagd.....	5
1.4 Energiecoaches en energieloket succesvol	6
1.5 Zonnedaken op scholen	6
1.6 Nieuwe zonnedaken.....	6
1.7 Intensieve samenwerking energie coöperaties in het Gooi en de RegioGV.....	7
2. De resultaten en activiteiten in 2019.....	8
2.1 De resultaten.....	8
2.2 De activiteiten	9
2.2.1 <i>Energiebewustzijn</i>	9
2.2.2 <i>Energiebesparing</i>	13
2.2.3 <i>Energieopwekking</i>	16
3. Governance	19
3.1 Organisatie.....	19
3.2 Juridische opsplitsing	19
3.3 Bestuur HilverZon	20
3.4 Medewerkers	20
3.5 Raad van Toezicht (RvT)	21
3.6 Algemene ledenvergadering (ALV).....	21
Bijlage 1 Doelstellingen 2019	24
Bijlage 2 overzicht evenementen en bijeenkomsten 2019	27
Bijlage 3 Overzicht samenwerkingspartners	28

Management samenvatting

HilverZon heeft voor 2019 de volgende drie kernactiviteiten vastgesteld:

1. Energiebewustwording; het informeren van inwoners en organisaties van Hilversum over het nut en de noodzaak van verduurzamen van het energieverbruik. Met als doel om het draagvlak voor de energietransitie te vergroten.
2. Energiebesparing; het informeren en adviseren van inwoners over concrete energiebesparingsmaatregelen die zij in en om hun huis kunnen nemen. Met als doel om het energieverbruik voor huishoudelijk gebruik te verminderen en te verduurzamen.
3. Energieopwekking; het realiseren en beheren van duurzame lokale en collectieve energie opwekking door middel van (vooral) zonnepanelen. De elektriciteit opwekking voor inwoners van Hilversum te verduurzamen en invulling te geven aan de ambitie van het klimaatakkoord om 50% van de energieopwekking in lokaal eigendom te hebben.

Hiermee levert HilverZon een substantiële bijdrage aan de drie eerste stadia van de 'bewonersreis' van inwoners van Hilversum.

De gemeente Hilversum en de provincie Noord Holland ondersteunen deze activiteiten financieel. De bijna 500 leden van de coöperatie HilverZon daarnaast met persoonlijke inzet en participatie in de panelen.

Ons Jaarplan 2019 had als motto: van staan naar lopen. Nu, aan het begin van 2020 moeten we constateren dat het lopen nog maar heel voorzichtig gaat, een proces van vallen en opstaan. De (overwachte) kleinere subsidie dan aangevraagd heeft ertoe geleid

dat we met minder middelen onze ambitie moesten waarmaken. Na het verkopen van de laatste participaties van het Anna's Hoeve zonnedak, hebben we geen nieuwe PCR daken kunnen realiseren. Wel zijn er bij een aantal VvE's (PCR) zonnedaken gerealiseerd voor leden van de betreffende VvE's. Door een aanvullende opdracht van de gemeente hebben we 114 persoonlijke energieadviezen kunnen realiseren en hebben we een adviesrapport voor de verdere ontwikkeling van het Hoomdossier opgeleverd.

Al deze activiteiten van HilverZon hebben in 2019 geleid tot een reductie van ruim 2 Kton CO₂.

Tenslotte zijn er in december duidelijke afspraken met de regio gemaakt voor samenwerking in de regio met het Energie Diensten Bedrijf.

Bestuur HilverZon
maart 2020

1. Vooraf: de landelijke energietransitie komt maar langzaam op gang, maar intussen boekt HilverZon wel successen

Ons Jaarplan 2019 had als motto: van staan naar lopen. Nu, aan het begin van 2020 moeten we constateren dat het lopen nog maar heel voorzichtig gaat, een proces van vallen en opstaan. We hebben qua organisatie veel geleerd en stappen gemaakt. Doordat het hele proces met betrekking tot het klimaatakkoord en energie transitie maar langzaam op gang komt, zijn een aantal beoogde resultaten uitgebleven. De eerste tegenvaller voor ons als organisatie was het niet geheel honoreren van onze subsidie aanvraag door de gemeente Hilversum, waardoor we genoodzaakt werden onze plannen aan te passen. De twee aanvragen bij de provincie Noord Holland zijn gehonoreerd.

1.1 Klimaatakkoord en Regionale Energietransitie

Doordat op landelijk niveau de energietransitie langzaam op gang komt, zijn ook de Regionale Energie Strategieën veel later van start gegaan en komen de financiële middelen voor de uitvoering van de RES pas later beschikbaar. Hoewel we ervan uitgaan dat de RES ons veel mogelijkheden gaat bieden (gemeenschappelijke doelen Regio, gemeente en HilverZon), is dit in 2019 nog niet gerealiseerd.

1.2 Ruim 2 Kton CO2 reductie in 2019 door HilverZon activiteiten

Met de verkoop van de tweede fase Anna's hoeve is de eerste tranche zonnedaken in Hilversum succesvol afgerond. Met de twee gerealiseerde PCR projecten bij VvE's is het totale opgewekte vermogen aan lokale duurzame Hilverzon |om nu: 1.400 KwP, door 5012 panelen. Hiermee wordt jaarlijks ruim 0,5 Kton CO2 bespaard. Samen met de resultaten van energiebesparende maatregelen hebben de activiteiten van HilverZon in 2019 geleid tot een reductie van ruim 2 Kton CO2.

1.3 Minder subsidie dan aangevraagd

In plaats van de gevraagde € 150.000 kregen wij van de gemeente Hilversum slechts € 86.000.

In de beschikkingsbrief werd gesteld dat de subsidie niet bestemd was voor:

- Activiteiten gericht op het opleiden van energiecoaches en het opzetten van een energieloket. Deze activiteiten zullen onderdeel uitmaken van de regionale aanpak van het energiedienstenbedrijf (EDB) (€30.000).
- Activiteiten gericht op schooldaken in samenwerking met Schooldakrevolutie. Deze activiteiten zouden onderdeel uitmaken van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor scholen dat in 2019 opgesteld zou worden (€34.000).

Hierdoor werden wij genoodzaakt op het laatste moment onze begroting voor 2019 aan te passen

1.4 Energiecoaches en energieloket succesvol

Het onderdeel energiecoaches werd niet gehonoreerd omdat de gemeente op het standpunt stond dit via de regio zou verlopen. Het EDB zou voor juni 2019 opgericht worden en de subsidie zou dan door de regio verstrekt worden. Dit is uiteindelijk 1 januari 2020 geworden. Hierdoor dreigde het energiecoach werk grotendeels stil te vallen.

Immers, voor het opleiden van de energiecoaches hadden wij geen subsidie aangevraagd. Deze opleidingen worden onder verantwoordelijkheid van Energie Verbonden (EV) uitgevoerd en regionaal gefinancierd. De aanvraag voor dit onderdeel was bedoeld voor de begeleiding en coördinatie van de HilverZon coaches. Na diverse gesprekken heeft de gemeente door middel van een aanvullende opdracht mogelijk gemaakt 100 energiecoach gesprekken te voeren en een dossier te ontwikkelen.

Energiecoach Erik de Lange adviseert inwoner Hilversum

Op basis van dit dossier konden wij ook met aanbevelingen komen voor de borging van de resultaten van de energie adviezen in het EDB. Deze opdracht wordt begin 2020 afgerond.

Omdat ook het regionale energieloket op zich liet wachten is HilverZon in februari begonnen met een energieloket, uitgevoerd door vrijwilligers. Wekelijks worden hier vragen van HilverZon leden beantwoord door onze energiecoaches.

1.5 Zonnedaken op scholen

Aangezien wij al met enkele scholen in gesprek waren (met name die van STIP scholen) bevreemde het niet honoreren van dit deel van de subsidieaanvraag ons, omdat deze gesprekken in samenwerking met Schooldakrevolutie gevoerd werden en tot enthousiaste reacties van een aantal scholen leidde. Overleg met de afdeling Onderwijs leverde geen resultaat op; eerst het IHP. Hier geldt overigens hetzelfde als voor het EDB; het IHP was eind 2019 nog niet gereed. Het realiseren van 3 energie-opwekprojecten op basisscholen, zoals in de subsidiebrief wordt aangegeven hebben we dan ook om deze reden niet kunnen uitvoeren.

1.6 Nieuwe zonnedaken

In de periode januari – mei is het ons gelukt de resterende 670 participaties van Anna's Hoeve te verkopen. Hiermee eindigde de periode waarin HilverZon zonnedaken realiseerde op gemeentedaken.

Zonneweide Anna's Hoeve

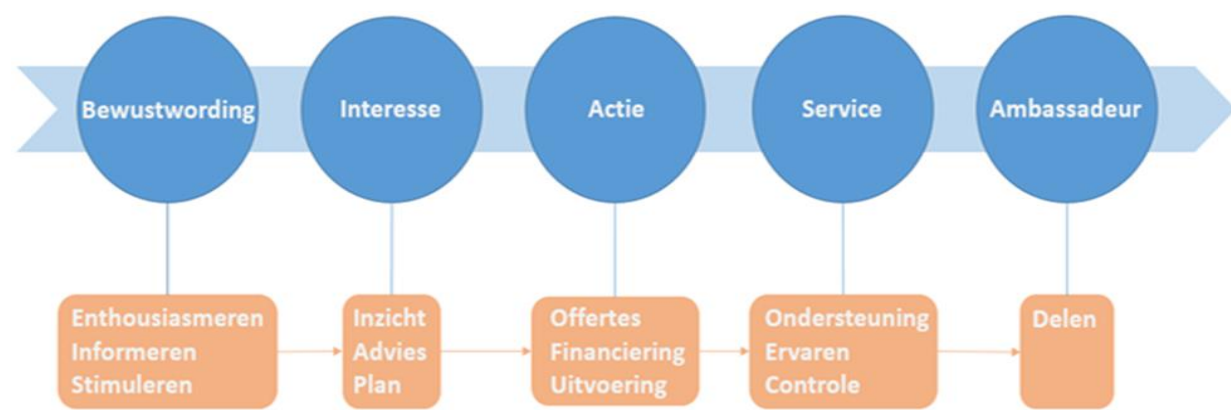

Gedurende het gehele jaar zijn er constructieve gesprekken gevoerd met partijen over het verduurzamen van hun daken, hetzij voor eigen gebruik, hetzij voor een PCR project of een combinatie van beide. Dat heeft in 2019 nog niet geresulteerd in de aanleg van een nieuw zonnedak.

Een direct gevolg hiervan was dat onze begrote inkomsten uit de verkoop van participaties niet gerealiseerd werd. Medewerkers zijn echter zo betrokken dat dit verlies aan inkomsten kan worden opgevangen doordat zij deels vrijwillig werken.

1.7 Intensieve samenwerking energie coöperaties in het Gooi en de RegioGV

In 2019 is Energie Verbonden (EV) geformaliseerd in de Stichting EV, waarin alle coöperaties in de RegioGV bij aangesloten zijn (HET heeft EV in december verlaten omdat zij het niet eens was met de gekozen organisatievorm). In 2019 heeft EV veel tijd en energie gestoken in het verkrijgen van een duidelijke positie in het EDB. Dit heeft geresulteerd in duidelijke afspraken over de rol van EV (en dus over de rol van de energiecoöperaties) bij de uitrol van de RES. Op 17 december heeft dit geresulteerd in de feestelijke ondertekening door alle partijen van de samenwerkingsovereenkomst. Hierdoor is ook HilverZon goed voorbereid op de uitwerking van de RES in het Gooi. In deze overeenkomst wordt ook duidelijk wat de rol van de energiecoöperaties in het Gooi met betrekking tot de 'bewonersreis' is (zie figuur).

HilverZon vertaalt deze drie stadia van de bewonersreis als volgt in de drie kernactiviteiten:

- Bewustwording = energiebewustwording
- Interesse = energiebesparing
- Actie = energie opwekking.

In de volgende hoofdstukken zullen de resultaten van deze kernactiviteiten worden gepresenteerd.

2. De resultaten en activiteiten in 2019

Zoals gezegd, de uitrol van de energietransitie staat nog in de kinderschoenen, maar krijgt meer en meer aandacht in de media waardoor de bewustwording toeneemt, ook bij de inwoners van Hilversum. Deze bewustwording is overigens niet alleen positief, het leidt ook tot weerstand ('klimaathysterie').

Hoe de transitie precies vorm krijgt, is nog onduidelijk en loopt steeds meer vertraging op. Dit heeft ons zeker in 2019 parten gespeeld.

HilverZon heeft voor 2019 de volgende drie kernactiviteiten vastgesteld:

1. Energiebewustwording; het informeren van inwoners en organisaties van Hilversum over het nut en de noodzaak van verduurzamen van het energieverbruik. Met als doel om het draagvlak voor de energietransitie te vergroten
2. Energiebesparing; het informeren en adviseren van inwoners over concrete energiebesparingsmaatregelen die zij in en om hun huis kunnen nemen. Met als doel om het energieverbruik voor huishoudelijk gebruik te verminderen en te verduurzamen.
3. Energieopwekking; door middel van het realiseren en beheren van duurzame lokale en collectieve energie opwekking door middel van (vooral) zonnedaken de elektriciteit opwekking voor inwoners van Hilversum te verduurzamen en invulling te geven aan de ambitie van het klimaatakkoord om 50% van de energieopwekking in lokaal eigendom te hebben.

2.1 De resultaten

De tabel in Bijlage 1 laat zien welke concrete, meetbare resultaten HilverZon in 2019 heeft gerealiseerd. Wat de tabel niet laat zien is de inspanning die HilverZon heeft gedaan om de doelstellingen uit het Jaarplan 2019 te realiseren. Dit wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

Wanneer het om energiebewustzijn gaat zien we dat de informatieavonden grotendeels door mensen bezocht worden die toch al iets willen doen aan verduurzaming en vooral op zoek zijn naar concrete adviezen. In het najaar van 2019 hebben we een aantal energieavonden georganiseerd waar we in de communicatie aangaven dat we toe willen werken naar groepen inwoners die in hun buurt zelf aan de slag willen met verduurzaming. Deze bijeenkomsten werden slechts matig bezocht en we hoorden dat mensen niet kwamen omdat ze wel informatie wilden maar niet een groep wilden gaan zitten (zie 2.2.1). Wij kijken momenteel hoe we onze energiebewustzijns activiteiten in 2020 anders kunnen opzetten.

Wanneer het om energiebesparing gaat, waarvoor in de subsidiebrief geen doelstelling was opgenomen, zien we juist dat hier veel vraag naar is. Ook het aantal energiecoaches is toegenomen (zie 2.2.2). Ook hieruit blijkt volgens ons dat men vooral geïnteresseerd is in de eigen situatie en wat daaraan te doen en minder in het gezamenlijk kijken hoe je je straat of wijk kunt verduurzamen. Ook hiernaar zijn wij aan het kijken hoe we dit anders kunnen vormgeven, o.a. in samenwerking met Buurtwarmte.

Hoewel we ten aanzien van nieuwe daken geen concrete resultaten hebben bereikt, hebben we wel veel positieve gesprekken gehad, die voor een aanzienlijk deel ook in 2020 doorgaan en we verwachten daar zeker resultaat mee te bereiken.

2.2 De activiteiten

De kernactiviteiten van HilverZon, als onderdeel van de bewonersreis, worden toegelicht in de volgende secties. Deze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de subsidie van de gemeente Hilversum en de provincie Noord Holland.

2.2.1 Energiebewustzijn

'Energie bespaaravonden'

We hebben in totaal 9 bijeenkomsten voor inwoners georganiseerd en daarmee aandacht gevraagd en gekregen voor de verduurzaming van Hilversum.

In het voorjaar hebben we vier avonden georganiseerd in de Kapel, de Kleine Lelie, en de Bethlehemkerk (2x). In het najaar waren er 5 avonden; in de Bethlehemkerk, de Geus, de Morgensterkerk, de Kleine Lelie en in Heelo. Deze avonden worden geleid door twee van onze energiecoaches. Zij geven inzicht in de klimaat problematiek, wat dat voor gevolgen heeft en wat je er zelf qua wonen aan kunt doen en uiteraard wordt er uitgebreid ingegaan op vragen uit de zaal. In het voorjaar werden deze bijeenkomsten vrij goed bezocht (25 – 50 aanwezigen per avond), in het najaar lag dit aantal beduidend lager. Navraag over de reden hiervoor leverde drie soorten reacties op:

- We weten wel wat we willen of moeten doen aan ons huis. Dat zou betekenen dat we met deze avonden slechts een kleine doelgroep bereiken van mensen die wel iets willen, maar nog niet goed weten wat te doen. Daarnaast een grote groep die (nog) niet geïnteresseerd is.
- Men wil vooral weten wat de gemeente Hilversum gaat doen (wanneer gaat mijn wijk van het aardgas af, komt er subsidie voor de aanpassingen?, enz.) en men dus niet zozeer uit zichzelf aan de slag gaat.
- In de communicatie werd ook opgeroepen om tijdens de avond met buurtgenoten in gesprek te gaan om een buurtgroep (wijkkrachtgroep, zie hieronder) te vormen om met elkaar naar verduurzamingsmogelijkheden te zoeken. Dat blijkt mensen af te schrikken. Men heeft blijkbaar geen behoefte aan of heeft er moeite mee om met burens hierover in gesprek te gaan en actie te ondernemen. In 2020 zullen wij ideeën en voorstellen uitwerken en uitvoeren om onze aanpak laagdrempeliger te maken en zodoende proberen mensen toch met elkaar in gesprek te laten gaan.

Op basis hiervan gaan we begin 2020 deze avonden evalueren en kijken hoe we deze in 2020 kunnen vormgeven om een breder publiek aan te boren. Wij blijven van mening dat dit soort avonden, waar mensen met elkaar in gesprek gaan, het begin zijn van een bewustwordingsproces, en dat daarmee het draagvlak voor de energietransitie vergroot wordt. Er zal voor een andere opzet gekozen worden, namelijk dat deze gesprekken bij een bewoner thuis gehouden worden. Ook zullen we expertise bundelen door samen te werken met de H100 (zie hierna) en Buurtwarmte (onderdeel van Energie Samen).

Buurt- en groepsinitiatieven; wijkkrachtgroepen

Het ontwikkelen van buurt- en groepsinitiatieven vraagt een lange adem. In de loop van 2019 heeft HilverZon veelvuldig met inwoners van Hilversum gesproken over het

verduurzamen van hun huis en in het verlengde daarvan over het verduurzamen van hun buurt. De zaadjes zijn gepland, echter zijn hieruit vooralsnog in 2019 geen concrete buurtkrachtgroepen voortgekomen.

Desondanks heeft HilverZon het afgelopen jaar betrokken geweest bij de volgende wijkiniciatieven: Geuzenkracht, HeiKracht, Meentkracht (zie aparte paragraaf hierna), Gebruikerscollectief Arenapark, Buurtpost Zuid en de projectraden Rotor Media, Dudok Arena, Kerkelanden, Bethlehemkerk en Anna's Hoeve.

In het najaar is een projectsubsidie aanvraag bij de provincie Noord Holland voor €10.000 gehonoreerd. Doel is het begeleiden van 'Buurt- of wijkkrachtgroepen' in 2019/2020, om te komen tot concrete duurzaamheidsmaatregelen voor woningen in hun buurt of andere duurzaamheidsacties. Dit project loopt door tot medio 2020. Aanvullend heeft op 10 oktober uitreiking plaatsgevonden van een cheque van € 1.000 van de Rabobank Gooi- en Vechtstreek tijdens de H100 Challenge, bestemd voor extra promotiematerialen voor het initiatief 'wijkkrachtgroepen'.

Naast onze eigen initiatieven wordt vanuit de Hilversum100 aangestuurd op het promoten van buurtkrachtgroepen of wijkkrachtgroepen, om via deze weg vorm te geven aan de energietransitie.

Vanuit het klimaatakkoord tekent zich een ontwikkeling af waarbij op buurt- of wijkniveau warmte-initiatieven steun krijgen; ook dit kan in de toekomst een bijdrage leveren aan de gedachte achter buurtkrachtgroepen.

Mede ondersteund door de verkregen provinciale projectsubsidie voor 'Buurtkrachtgroepen' zullen in Q2-2020 met mogelijk uitloop in Q3-2020 nog minimaal 4 straatgesprekken over energie, energiebesparing en verduurzaming van de buurt georganiseerd worden vanuit HilverZon.

Hilversumse Meent

Een goed voorbeeld van een wijkiniciatief waar HilverZon dat HilverZon ondersteunt, is de Hilversumse Meent. Het is de eerste woonwijk waar de gemeente samen met bewoners werkt aan aardgasvrij wonen. Zo'n dertig Meentbewoners deden mee aan een koploperstraject van HilverZon met begeleiding van Hoom. Deze bewoners wilden hun huis nu al geheel of gedeeltelijk energiezuinig maken. In de Wijkaanpak staat welke stappen bewoners de komende jaren moeten maken om aardgas te vervangen door duurzame energiebronnen. In de eerste fase, de periode 2018-2020, staat leren uit de praktijk centraal. Zo'n dertig bewoners hebben zich hiervoor aangemeld. De koplopers werden verdeeld onder drie bouwbegeleiders, waaronder een technisch expert van Hoom. De bouwbegeleider fungeert als technische vraagbaak en adviseert bij het maken van een slim verbouwingsplan op maat. Ook brengt hij koplopers in contact met experts en uitvoerders op het gebied van innovatief en duurzaam bouwen. Het koploperstraject bestond naast het onafhankelijk advies van een bouwbegeleider onder meer uit informatiebijeenkomsten voor vragen en het uitwisselen van ervaringen. Vooral dat laatste is een belangrijk pluspunt. Op basis van de koploperservaringen heeft HilverZon staalkaarten ontwikkelt met uitgewerkte oplossingen voor de 18 verschillende woontypen in de Hilversumse Meent. Zo zien bewoners meteen welke slimme maatregelen ze voor hun woningtype kunnen nemen, wat de globale kosten zijn en wat het verwachte rendement is. Ook andere gemeenten kunnen

de aanpak van Hilverzon als routekaart voor verduurzaming overnemen. Het is mooi dat begin 2020 de gemeente Hilversum heeft aangekondigd de Hilversumse Meent te willen voordragen als Pilot Aardgasvrije Wijk (PAW).

Energie lessen op scholen en ECO schools

HilverZon heeft de afgelopen jaren samengewerkt met Natuur en Milieu Educatie Noord Holland (NME) en met ECO schools. Deze samenwerking bestond hieruit dat op verzoek van NME HilverZon invulling gaf aan energielessen op vooral basisscholen. Wat we al in 2018 constateerden is dat het aantal aanvragen voor dergelijke lessen afnam. Deze trend heeft zich in 2019 versterkt doorgezet. Hierdoor zijn maar 9 lessen op basisscholen door HilverZon verzorgd. Deze lessen staan nog steeds op de site van NME, maar slechts sporadisch meldt zich een school. Hiervoor zijn verschillende redenen aan te voeren:

- Scholen worden overladen met verzoeken van organisaties om gastlessen te geven
- In de afgelopen jaren zijn op vrijwel alle basisscholen deze lessen gegeven en scholen willen niet graag in herhaling vervallen
- Het lerarentekort leidt ertoe dat er steeds minder tijd is om deze lessen voor te bereiden. Immers zo'n les heeft alleen maar zin als dat wordt ingekaderd in een thema waar gedurende een bepaalde periode aandacht aan wordt besteed. En door het lerarentekort is hier steeds minder tijd voor.

Met de Lorentzschool hadden wij vergevorderde plannen om in het kader van ECO schools deze school van zonnepanelen te voorzien (deels voor eigen gebruik, deels als PCR). Deze plannen zijn echter in de ijskast gezet in verband met het nog niet gereed zijn van het IHP.

Ook met het MBO college zijn gesprekken geweest; zij hebben er echter voor gekozen hun zonnedak in eigen beheer te realiseren, zodat zij dit konden integreren met het opleidingscurriculum

Schooldaken

Aangezien de subsidie van HilverZon in 2019 uitdrukkelijk niet bedoeld was voor activiteiten gericht op schooldaken, hebben wij helaas de verdere gesprekken met scholen over mogelijke zonnedaken moeten stopzetten. Wel zijn we betrokken gebleven bij de plannen van de nieuwe Sterreschool, omdat hier plannen al in een vergevorderd stadium waren. Op basis van onze adviezen, waarin wij aangaven dat het zonnedak beter voor eigen zonne-energie gebruikt kan worden dan voor een PCR project, is dit ook op die manier gerealiseerd en kan de Sterreschool nu geheel in haar eigen energie voorzien.

Inmiddels is er vanuit Schooldakrevolutie wel (rijks)subsidie om scholen verder te verduurzamen, provincie breed. Wij blijven geloven in de kracht die een lokale organisatie als HilverZon heeft in het aanjagen van ontwikkelingen. Wat de scholen betreft lijkt dit nu gelukt te zijn. Wij blijven uitdrukkelijk beschikbaar indien zich de gelegenheid voordoet om een PCR project op (een deel van) een schooldak te realiseren.

Wijkacties, markten, website etc.: communicatie als middel

We hebben meerdere bijeenkomsten voor inwoners georganiseerd en daarmee aandacht gevraagd en gekregen voor de verduurzaming van Hilversum. We hebben op diverse

markten gestaan en flyers verspreid door heel Hilversum. Dit is alleen mogelijk met dank aan de hulp van onze leden. Zie ook het overzicht evenementen en promotie HilverZon 2019 (bijlage 2).

- HilverZon heeft haar zichtbaarheid en daarmee de mogelijkheid om te besparen en deel te nemen aan zonnedaken door het jaar heen vergroot door twee keer spandoeken langs de rand van Hilversum op te hangen voor een periode van 1 à 2 weken en via activerende informatieborden langs doorgaande wegen in Hilversum. Onze ervaring is dat het ophangen van spandoeken direct zichtbaar is in het aantal aanvragen voor energie adviezen en participaties (ook al zijn die nu niet beschikbaar).
- Voor de jaarlijkse straatspeeldagen zijn leuke, educatieve speelpakketten samengesteld en verspreid. HilverZon heeft bij 13 straten een speelpakket afgeleverd. Een speelse manier om de jeugd te wijzen op het belang van verduurzamen.
- Bij de jaarlijkse Hilversum City Run, een evenement dat heel Hilversum op zijn kop zet, heeft HilverZon ook op een leuke manier aandacht gevraagd voor de noodzaak om te verduurzamen. De stand op de markt was fleurig ingericht en trok veel bezoekers van jong tot oud die niet met lege handen vertrokken.

Een jeugdige bezoeker bij onze stand tijdens de City Run

- Ook bij de intocht van Sinterklaas heeft HilverZon de verduurzaming onder jong en oud onder de aandacht gebracht met een presentatie die op een digitaal scherm in het centrum en daarbuiten werd vertoond.
- Op onze oproep onder de leden om mee te helpen brieven en flyers te bezorgen hebben er zo'n 40 gereageerd.

Al deze activiteiten resulteerden in een toename van het aantal deelnemers aan zonnedaken en de groeiende vraag naar ondersteuning bij energiebesparing.

In 2019 heeft HilverZon meer gebruik gemaakt van digitale marketing, waarbij de nieuwe stijl en de vernieuwde website (www.hilverzon.nu) een belangrijke rol speelt. De nieuwe website draagt uit dat het ook leuk kan zijn om je bij een beweging als HilverZon aan te sluiten en is toegankelijker dan de oude versie.

Het aanbieden van zonnepanelen op collectieve daken is een succesvolle methode om inwoners direct te binden aan HilverZon. Helaas hebben we hier na het eerste kwartaal geen gebruik van kunnen maken, wegens het ontbreken van beschikbare daken. Het gebruik van Facebook en Twitter is geïntensiveerd.

Wat we hiervan merken is dat meer communicatie via digitale media gaat en minder via de telefoon. Aanvragen voor energiecoach gesprekken of warmtescans verlopen via de website. Ook aanvragen voor de nieuwsbrief en andere zaken vinden veelal plaats middels het contactformulier op de website.

HilverZon University

De HilverZon University avonden hebben als doelstelling verduurzamingsthema's verder uit te diepen en hierdoor de aanwezigen meer kennis en inzicht te geven in (de noodzaak van) de energie- en warmte transitie. HilverZon heeft in 2019 drie University bijeenkomsten gehouden, waarvan twee gecombineerd met een ALV.

De eerste avond was met Jan Ros, een van de rekenmeesters van het Klimaatakkoord en werkzaam bij het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) en inwoner van Hilversum (voor en door Hilversummers!). Hij gaf ons inzicht in de totstandkoming van het Klimaatakkoord en met name over het proces achter de schermen.

De tweede lezing was van Bert Mertz, voormalig co-voorzitter van de IPCC (international Panel on Climate Change) Werkgroep Mitigatie. Het gaf een boeiende presentatie over het klimaatakkoord van Parijs en onze leefstijl en wat wij daarin moeten veranderen om een bijdrage te leveren aan de opwarming van de aarde.

Bert Metz over het klimaatakkoord en onze leefstijl

De derde avond was een presentatie van onze energiecoach Paul Rasch, gevolgd door een interactieve sessie over wat je aan je huis kunt doen qua verduurzaming.

2.2.2 Energiebesparing

Deze activiteiten worden deels door gemeente Hilversum gefinancierd.

Energie adviezen door energiecoaches

Binnen de missie van HilverZon om energieverbruik te verlagen is HilverZon in 2018 begonnen met het geven van energiecoach gesprekken. Dit zijn gesprekken bij mensen thuis om op maat advies te geven over energiebesparende maatregelen die bewoners kunnen treffen. Na afloop van het gesprek ontvangt de bewoner een adviesrapport, waarmee een start gemaakt kan worden met het verduurzamen van de woning.

Zoals al eerder gememoreerd, dreigde het succesvolle werk van de energiecoaches in het gedrang te komen door het verminderen van de subsidie. Dit heeft er echter wel toe geleid dat het aantal energiecoach gesprekken in de eerste helft van het jaar beperkt is gebleven. Op basis van de aanvullende opdracht zijn er vanaf de zomer alsnog 100 energie adviezen gegeven, met als bijkomend doel een nieuwe werkwijze te ontwikkelen in het kader van het EDB.

In 2019 hebben er 114 energiecoach gesprekken plaatsgevonden. Met de bewoners die voor oktober een adviesgesprek hebben gehad (67 bewoners) is opnieuw contact opgenomen om te inventariseren of er energiebesparende maatregelen zijn genomen. Hiervan gaven 24 bewoners aan al energiebesparende maatregelen te hebben genomen. Door deze bewoners is er in totaal ongeveer 21.500 kg CO₂ bespaard, gemiddeld bijna

1000 kg per woning!

Energiecoach heeft inwoner geadviseerd

De energiecoach gesprekken worden gegeven door vrijwillige energiecoaches die zijn opgeleid voor HilverZon en daarnaast zijn er nog energiecoaches die specifiek zijn opgeleid voor de Hilversumse Meent. Het geheel wordt gecoördineerd door een energiecoach-coördinator. Iedere coach wordt, alvorens te beginnen met de gesprekken, opgeleid. Deze opleiding wordt (ook voor de coaches van HET) vanuit de regio samenwerking

Energie Verbonden georganiseerd, gegeven door HOOM en gefinancierd door de RegioGV. HilverZon draagt hiermee bij aan het begin van de bewoners reis.

Eind 2019 waren er 25 HilverZon energiecoaches, waarvan een deel nog in opleiding was. In 2020 gaan we door met het werven van energiecoaches. Om de doelstellingen voor wat betreft de warmtetransitie in Hilversum te halen, zal een duidelijke schaa sprong nodig zijn.

Oude werkwijze

Het vastleggen van de bewoner gegevens en de energiecoach adviezen gebeurt in het administratiesysteem van HilverZon: Econobis. De rapportage die door de energiecoach is opgesteld wordt in Econobis aan de bewoner gegevens gekoppeld in pdf-vorm.

Dit brengt beperkingen met zich mee waardoor naar andere mogelijkheden is gekeken.

Ontwikkeling nieuwe werkwijze

Om andere mogelijkheden te verkennen voor de borging en vastlegging van de energiecoach gesprekken is in het kader van de opdracht energiecoaches van de gemeente Hilversum gekeken naar het HOOMdossier.

Het Hoomdossier is een online applicatie waarin bewoners informatie over hun huis kunnen opslaan en de verduurzaming en het onderhoud van hun woning kunnen plannen. In het Hoomdossier is een adviestool geïntegreerd waarmee de bewoners via een basisadvies kunnen zien welke maatregelen mogelijk zijn en wat de kosten en baten ervan zijn. Het Hoomdossier wordt aan de bewoners aangeboden door lokale energie-initiatieven zoals HilverZon.

De integratie van het Hoomdossier zal de huidige werkwijze van de energiecoaches HilverZon veranderen. In de tweede helft van 2019 is in de Hilversumse Meent als pilot een begin gemaakt met het gebruiken van het Hoomdossier. Inmiddels is besloten dat voor alle adviesgesprekken van de energiecoöperaties in de Regio GV het Hoomdossier gebruikt gaat worden. In de overeenkomst over het EDB van 17 december is o.a. het project Hoomdossier opgenomen als methode om de vraagzijde te inventariseren. Hiermee is het Hoomdossier gedefinieerd als het systeem waarmee de vraagzijde van het EDB in beeld gebracht kan worden. Het Project Hoomdossier is een opdracht vanuit Energie Verbonden. Hiermee zal in de eerste helft van 2020 het gebruik van het Hoomdossier geëvalueerd worden, de koppeling met de aanbod kant (Dubo) worden vormgegeven en de integratie

van het Hoomdossier met het klantenvolgsysteem Econobis worden beschreven. Hiermee kan de bewonersreis van begin tot eind worden gevolgd.

Warmtescans

Het gebruik van een warmtecamera (infrarood camera) maakt het mogelijk om snel inzicht te krijgen waar warmte uit een woning lekt. Hiermee wordt inzicht verkregen over de mate van isolatie van een huis en de plaatsen waar aanvullende maatregelen gewenst zijn. Het bestuur van HilverZon heeft besloten een warmtecamera aan te schaffen en een warmtescan tegen betaling in aanvulling op een energieadvies of als aparte dienst aan te bieden. Op de

Energiecoach Erik de Lange laat resultaat warmtescan zien

dag dat het warmtescan aanbod in onze nieuwsbrief aangekondigd werd (27 november) er 's avonds al 23 aanvragen waren. Dit voorziet duidelijk in een behoefte.

Met minstens 10 graden verschil tussen binnen- en buitentemperatuur is toch nog redelijk goed duidelijk te maken waar de warmtelekken zitten. Door de milde winter is het aantal dagen dat een warmtescan gemaakt kan worden beperkt gebleven. Uiteindelijk zijn er in 2019 toch nog 10 warmtescans gemaakt.

Energieloket

In het jaarplan 2019 schreven wij dat het niet de ambitie van HilverZon is om op eigen kracht een eigen energie- of duurzaamheidsloket op te richten, maar wel om dit gezamenlijk vorm te geven met coöperaties in de regio, de gemeente Hilversum en uitvoerders van isolatie-maatregelen. Onze kracht is daarbij het bereiken van de inwoners, opgeteld bij de opgebouwde praktijkkennis van onze energie-coaches en onze kennis van buurten en wijken. De gemeente Hilversum gaf aan dat de verantwoordelijkheid voor het opzetten van een energieloket bij de regio gelegd zou gaan worden. Echter, toen wij merkten dat de inrichting van het EDB nog wel even op zich zou laten wachten, heeft HilverZon besloten in afwachting daarvan een eigen energieloket op te zetten. Dit loket, bemenst door energiecoaches is na de zomer gestart op dinsdagavond in het kantoor van HilverZon. Per avond zijn er gemiddeld 2 bezoekers geweest. De belangrijkste redenen om het loket te bezoeken waren vragen over leveranciers en ontvangen offertes en specifieke vragen die niet konden beantwoord worden door het Duurzaam Bouwloket (Dubo). Om de toegankelijkheid van het loket te vergroten is in december met de openbare bibliotheek overeengekomen deze per 8 januari 2020 te verplaatsen in de bibliotheek in Hilversum, waar nu op woensdagmiddag het loket geopend is. Hiermee hebben we toch nog een succes kunnen realiseren door op een aantrekkelijke locatie te gaan zitten, waar we meer, en vooral ook jongere gezinnen, hopen te bereiken.

2.2.3 Energieopwekking

Energieopwekking omvat twee activiteiten: Nieuwe zonnedaken en beheer van de huidige. Werving van nieuwe daken wordt gefinancierd door de gemeente Hilversum en de provincie Noord Holland (methodiek VvE's).

Nieuwe zonnedaken

Deelnemen aan zonnedaken is een belangrijk middel om inwoners te betrekken bij de energietransitie. In 2019 is de zonneweide Anna's Hoeve 2 volledig verkocht en zijn er nog 670 participaties verkocht. Hiermee is er een einde gekomen aan het gebruik van gemeentelijke daken om er postcoderoosprojecten op te vestigen.

Er is inmiddels een wachtlijst van ongeveer 1400 participaties in collectieve daken! Dit toont de bereidheid van Hilversum om te verduurzamen en de noodzaak tot het vinden van nieuwe daken. Doordat er in 2019 geen nieuwe daken zijn gevonden, is niet alleen het aantal verkochte participaties achtergebleven, maar ook het aantal leden van HilverZon en klantleden **om| nieuw energie**.

Om nieuwe daken te werven heeft HilverZon een werkgroep ingesteld. Deze werkgroep 'Acquisitie nieuwe daken' trekt hard aan het werven van nieuwe daken bij bedrijven en andere organisaties, maar in 2019 nog zonder resultaat. Eén van de zaken waar tegenaan wordt gelopen, is dat bedrijven duidelijk willen hebben wat het voordeel voor hen is. De werkgroep heeft als antwoord het volgende geformuleerd:

- Een dak ter beschikking stellen leidt tot aantoonbare maatschappelijke betrokkenheid bij Hilversum en draagt bij tot de in het Klimaatakkoord benoemde 50% lokale energieopwekking;
- Er kan een bescheiden dakhuur van enkele euro's per paneel tegemoet worden gezien;
- Na 15 jaar (de afloop van de postcoderoosregeling), kan het bedrijf om niet de installatie ter beschikking krijgen, inclusief de dan geldende opbrengsten daarvan; de precieze voorwaarden voor overdracht worden nog uitgewerkt in 2020;
- Als het bedrijf een deel van het dak kan gebruiken om opbrengsten voor eigen gebruik te genereren en HilverZon de rest van het dak gebruikt voor een postcoderoosproject, ontstaan er kostenvoordelen. Waarbij HilverZon ook nog eens van kop tot staart het project zal voorbereiden en uitvoeren.

HilverZon heeft nauw contact met de Greendeal Kantoren om daken te werven. Het is de verwachting dat dat in 2020 leidt tot nieuwe daken voor postcoderoosprojecten. In 2019 is er een aantal gesprekken geweest met het vliegveld in Hilversum, met als gevolg een partnership om het vliegveld te verduurzamen. Beide partijen willen wel, maar het is nu aan de politiek om een lange termijnvisie op het vliegveld te ontwikkelen. Nu wordt aan het vliegveld telkens een vergunning van 10 jaar verleend, dat is tekort om lange termijn investeringen te kunnen doen.

Als spin off van de gesprekken met het vliegveld zal in 2020 een samen gesprek met de naastliggende Korporaal Van Oudheusdenkazerne worden gevoerd. HilverZon ziet daar mogelijkheden om een postcoderoosproject te ontwikkelen.

Woningcorporaties en VvE's

HilverZon is ook in gesprek geweest met twee woningcorporaties over VvE's met zogenaamd gespikkeld bezit. Dat zijn VvE's met deels particuliere eigenaren en deels huurders van een woningbouwcorporatie.

De gesprekken met De Alliantie zijn afgerond met de conclusie dat we voorlopig geen daken gaan realiseren. De Alliantie geeft aan dat ze niet in een PCR wil stappen als lid van een VvE. Dan zouden ze wel moeten financieren, terwijl de baten naar de huurders zouden gaan. Administratief vinden ze het te ingewikkeld om dat weer recht te trekken met de huurders.

Het eerste gesprek met Dudok Wonen heeft geleid tot voorstellen van HilverZon voor een aantal specifieke VvE's, aangedragen door Dudok Wonen. Deze voorstellen zullen in maart 2020 worden besproken met Dudok Wonen.

Er zijn vele gesprekken geweest met VvE's onder andere met VvE's aan de Karel Doormanstraat. Deze hebben niet geleid tot concrete acties, om uiteenlopende redenen. In het algemeen blijkt het steeds weer moeilijk om voldoende leden te bewegen tot het leggen van panelen op het dak van het desbetreffende gebouw. Wel hebben we in de loop van 2019 een standaardpropositie uitgewerkt, die de voorbereidingstijd om te komen tot een concreet voorstel beperkt.

In een concreet geval werd op het laatste moment een propositie afgezegd, omdat er in de betreffende VvE ook garagehouders een stem hadden die niet het nut zagen.

Positief is dat met regelmaat VvE's HilverZon spontaan benaderen om een gesprek aan te gaan.

Technisch beheer

In de regio is afgesproken dat het technische beheer van de collectieve zonnedaken zal worden geprofessionaliseerd. Op dit moment wordt het technisch beheer op ad hoc basis uitgevoerd.

Monitoring wordt door vrijwilligers gedaan, door het inlezen van data van de daken in excel. De opbrengst van de zonnedaken wordt getoond op de website van de energiecoöperaties.

Als er een storing zich voordoet dan wordt een zzp-er ingehuurd om de regie te voeren m.b.t. het oplossen van de storing. Analyseren van de storing en in de meeste gevallen een installateur inschakelen. Deze zzp-er ziet ook toe op een correcte en tijdige oplossing. Voor het jaarlijks schoonhouden van de panelen is een schoonmaakbedrijf ingehuurd dat hierin is gespecialiseerd. Zie tabel hieronder voor aantal zonnedaken in beheer eind 2019.

PROJECTNAAM	Realisatie	Aantal panelen	Vermogen KwP	Type	Deelnemers
HilverZon/Bethlehemkerk	2016	99	27	PCR	16
Hilverzon/ Meentkrachtcentrale	2017	310	85	PCR	27
Hilverzon/ Rotor Media Zonnefabriek	2017	273	75	PCR	32
Hilverzon/ sporthal Kerkelanden	2017	420	116	PCR	38
Hilverzon/ Dudok Arena (PCR project 1)	2018	772	216	PCR	65
Hilverzon/ Zonneweide RWZI Anna's Hoeve (fase 1)	2018	1350	371	PCR	129

Hilverzon/ Zonneweide RWZI Anna's Hoeve (fase 2)	2019	810	223	PCR	67
Hilverzon/ Dudok Arena (PCR project 2)	2018	528	148	PCR	48
HilverZon/ VvE Tsuga	2019	170	49	PCR	15
HilverZon/ VvE Goed Wonen	2019	130	42	PCR	18
HilverZon/ VvE Crataegus Zeshoven	2020	150	48	SDE	nvt
		5012	1.400		455

Alle huidige postcoderoosprojecten vallen nog onder garantie van installateurs. Termijnen wisselen van 5 jaar op de installatie tot 10-12 jaar op panelen en omvormers.

De regio in de vorm van Energie Verbonden heeft de behoefte om het technisch beheer professioneel in te richten met een centraal point of contact, die ondersteund wordt door één of meerdere professionele aanbieders op dit vlak.

Voor 1 april 2020 zal een keuze gemaakt worden uit de offertes van professionele aanbieders.

Projectraden

Elk PCR project heeft een projectraad die aan het eind van het productiejaar beslist over de bestemming van de opbrengsten van de stroomopwekking (de 'kale' stroomprijs, niet de energiebelasting). Alle projectraden hebben in 2019 (evenals in 2018) besloten deze opbrengsten naar rato aan de deelnemers aan te keren. De PCR projecten Dudok Arena en Anna's Hoeve bestaan ieder formeel uit twee PCR projecten (met aparte EAN codes). De respectievelijk projectraden hebben besloten voor deze projecten ieder één projectraad te vormen, aangezien er nu feitelijk voor de deelnemers geen onderscheid is tussen twee projecten op één dak. Naar buiten toe (Iom, Liander, Meetbedrijf) blijven het uiteraard afzonderlijke projecten.

3. Governance

3.1 Organisatie

HilverZon heeft zich in 2019 verder geprofessionaliseerd, maar loopt tegelijkertijd tegen de grenzen van het haalbare aan. Zo hebben we kritisch gekeken naar de personele bezetting en gezocht nog ontbrekende competenties. Die hebben we zowel in het bestuur als in ons netwerk van adviseurs gevonden. Dit hebben we verder vormgegeven door, samen met de RvT, een aantal 'tafels' op te zetten, die het bestuur op een specifieke zaken ondersteunt. Zo is er een acquisitietafel, die ondersteunt bij het zoeken naar nieuwe daken, een communicatietafel, die de communicatie vormgeeft en een juridische tafel, die adviseert bij juridische kwesties. Dit heeft aantoonbaar geleid tot betere en snellere besluitvorming.

De uitvoering van het klimaatakkoord en de realisatie van de energietransitie in Hilversum en in de regio GV, gaat de toekomst van HilverZon en die van alle energiecoöperaties in Nederland beïnvloeden, zoveel is zeker. HilverZon bereidt zich hierop voor door kritisch te kijken naar de eigen mogelijkheden en in samenspraak met vooral de gemeente Hilversum en de regio om zo de verduurzaming van Hilversum in een stroomversnelling te krijgen. Hierbij zal HilverZon met name haar 'USP' inzetten, het betrekken van de inwoners en organisaties van Hilversum bij de energie transitie.

3.2 Juridische opsplitsing

Na voorbereiding door de 'juridische tafel' is afgesproken dat voorlopig wordt afgezien van het juridisch opsplitsen van HilverZon, zoals in het jaarplan was voorgesteld. De kosten wegen nu niet op tegen de baten hiervan.

Wel worden de activiteiten administratief en organisatorisch duidelijker onderscheiden.

Beheer zonnedaken

Het gaat hier om daken waarvan de aangekochte zonnepanelen door participanten zelf zijn gefinancierd en die nu door HilverZon beheerd worden.

Inmiddels gaat het om het beheer van zonnepanelen die op de balans staan voor een bedrag van ruim € 1 miljoen. Belangrijk is dat wordt geborgd dat het beheer en onderhoud van de gerealiseerde panelen tot in de lengte der dagen verzorgd kan worden. Het zijn immers panelen aangekocht door leden.

Zowel Dudok Arena als Anna's Hoeve bestaan formeel uit twee PCR projecten, met ieder een aparte EAN aansluiting. Voor de eenduidigheid richting de deelnemers hebben we in 2019 besloten de twee projectraden van ieder dak samen te voegen.

HilverZon heeft een project gestart om het technisch beheer van de zonnepanelen professioneler in te richten, met gebruikmaking van externe partijen die hier een expertise in hebben ontwikkeld. Dat gebeurt op regionaal niveau, zodat er schaalvoordelen worden behaald en niet iedere energie coöperatie het wiel hoeft uit te vinden. HilverZon heeft hier een trekkers rol in vanwege de reeds opgebouwde expertise bij de bestaande daken. Naar verwachting zal de inrichting van het technisch beheer op 1 april 2020 een feit zijn.

Deze activiteit wordt geheel gefinancierd door de deelnemers van de zonnedaken en dus door de leden van HilverZon.

Nieuwe projecten

Voor elk project wordt een business case opgesteld, die in principe sluitend moet zijn, al dan niet met subsidie van een overheid. Zoals is erkend in onder meer het concept klimaatakkoord, zijn de aanloopkosten van postcoderoosprojecten dermate hoog, dat een bijdrage van de overheid noodzakelijk is. Het klimaatakkoord voorziet dan ook de oprichting van een fonds hiervoor. Onder project wordt elke activiteit bedoeld die uiteindelijk leidt tot een beheer van het resultaat van het project. Bijvoorbeeld het realiseren van postcoderoosprojecten leidt tot het beheer van zonnepanelen die door deelnemers zijn aangekocht.

Gekeken is of er in regioverband een standaardmodel business case kan worden gebruikt, om ook hier te voorkomen dat eenieder opnieuw het wiel uitvindt. Ook hierin heeft HilverZon een trekkersrol en wordt dit samen met WattNu uitgewerkt tot een regionaal model

De Bewonersreis

Dit bevat de kernactiviteiten energie bewustzijn en energiebesparing. Voor beide activiteiten zijn wij afhankelijk van externe financiering. In 2019 was dit grotendeels de gemeente Hilversum en voor een kleiner deel de provincie Noord-Holland.

3.3 Bestuur HilverZon

Het bestuur van HilverZon kwam in 2019 in principe twee wekelijks bij elkaar. Naast de 'normale' bestuurlijke aangelegenheden is de meer transparante governance verder uitgewerkt, waarbij o.a. de functies van voorzitter bestuur en die van algemeen coördinator bij twee verschillende personen zijn ondergebracht.

In het bestuur heeft per mei 2019 Leon Benders Gert van der Windt opgevolgd als penningmeester. Gert blijft bestuurslid en vervult de portefeuille projecten en (a.i.) die van secretaris. In november is het bestuur versterkt met Max Pohle, die de portefeuille beheer voor zijn rekening neemt. Aernoud Olde is per februari uit het bestuur teruggetreden om meer tijd vrij te maken voor zijn nieuwe functie als vertegenwoordiger van de energiecoöperaties in de RES NHZ. Geertrui Wilkens is per februari uit het bestuur teruggetreden om zich meer te kunnen richten op de dagelijkse uitvoering van de bureautaken. Eind 2019 was het bestuur nog op zoek naar een bestuurslid marketing en communicatie, waarmee het bestuur uit 5 personen zou bestaan, wat volgens de statuten op dit moment het maximum is.

Eind 2019 bestond het bestuur van HilverZon aldus uit:

- Max Pohle; beheer
- Gert van der Windt; secretaris a.i. en nieuwe projecten
- Leon Benders; penningmeester
- John Dietz; voorzitter.

Het bestuur is in 2019 18 keer bij elkaar geweest.

3.4 Medewerkers

Eind 2019 had HilverZon de volgende zzp-ers 'in dienst':

- Geertrui Wilkens; bureau coördinator
- Math Janssen: financiële administratie
- Philip Posthumus: controller
- Erik de Lange: coördinatie energiecoaches en energieloket
- Koosje de Beer: communicatie (o.a. nieuwsbrief, website, social media)
- Wim Schaap: technisch beheer (uitvoering)
- Gijs van de Laar: contacten VvE's en scholen

Naast een aantal betaalde uren, werken deze medewerkers ook voor een deel onbetaald op vrijwillige basis. Deze medewerkers worden ondersteund door een aantal vrijwilligers, voor onder andere, ondersteuning bureau administratie en ondersteuning energiecoaches en ontwikkeling HOOMdossier.

3.5 Raad van Toezicht (RvT)

De Raad van Toezicht heeft in 2019 5 keer met het bestuur overlegd. De voorgenomen uitbreiding van de RvT van vier naar zes leden is aanleiding om verder na te denken hoe HilverZon maximaal gebruik kan maken van de in de RvT aanwezig kennis en know how. Daarom zijn er naast de reguliere RvT/bestuursvergadering, per aandachtsgebied overlegtafels geformeerd, waarin meer ruimte is voor brainstormen en overleg dan in een reguliere RvT vergadering. Ook kunnen de tafels bij de concrete uitvoering van taken van HilverZon betrokken worden. De leden van de RvT hebben in deze tafels dus een andere 'pet' op dan in de RvT. Zij fungeren als aanjager, adviseur, enz. In deze tafels kunnen ook externen zitting nemen. Inmiddels zijn de 'acquisitie tafel', de 'juridische tafel' en de 'communicatie tafel' actief. Met name deze laatste heeft de vorm aangenomen van een uitvoerende club, die zich tot doel heeft gesteld activiteiten uit het Jaarplan ook daadwerkelijk vorm te geven.

3.6 Algemene ledenvergadering (ALV)

In 2019 zijn er twee ALV's gehouden, De ALV's waren goed bezocht (minstens 50 aanwezigen) en gingen akkoord met resp. het jaarverslag 2018 en het jaarplan 2020. In beide ALV's werd na het formele gedeelte een lezing of presentatie in het kader van HilverZon University gegeven. In mei was dit een lezing door Jan Ros, een van de rekenmeester van het PBL, over de totstandkoming van het klimaatakkoord. In november was dit een interactieve sessie, geleid door onze energiecoach Paul Rasch, over wat je al met je huis hebt gedaan qua verduurzaming en wat je dus nog kunt doen.

Eind 2019 had HilverZon 485 leden, waarvan 285 klantlid, dat zijn leden die ook stroom afnemen van Jom.

3.7 Kantoor HilverZon

Nadat de huur van ons oude kantoor in december plotseling was opgezegd, vonden wij via de verhuurder een nieuwe ruimte aan de Lage Naarderweg 71a. Hier zijn we geheel zelfvoorzienend en in de loop van het jaar hebben we hier o.a. het energieloket gehouden op dinsdagavond en de ruimte ter beschikking gesteld aan andere lokale en regionale duurzame organisaties (Energie Verbonden, Hilversum Verbonden, regionale trainingen

energie coaches, enz). Op deze manier heeft het kantoor zich ontwikkeld tot een regionaal centrum voor bewonersorganisaties op het gebied van duurzame energie. Dit willen wij zeker in 2020 verder uitbouwen.

Kantoor HilverZon aan de Lage Naarderweg 71A

3.8 Netwerk HilverZon

HilverZon maakt deel uit van een zeer groot netwerk van organisaties die een rol spelen in de energietransitie. Dan gaat het om de landelijke overheid, landelijke energiebedrijven, maar ook om gemeentes, lokale energie coöperaties en –initiatieven en bewoners die zelf iets willen doen. Uiteraard beperken wij ons tot het samenwerken met die organisaties die een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van onze doelstellingen (zoals Energie Samen) of daarvoor rand voorwaardelijk zijn (zoals de gemeente). Zie bijlage 3 voor een overzicht van de organisaties waar HilverZon mee samenwerkt en/of lid van is. In de navolgende paragrafen worden drie samenwerkingsverbanden die lokaal/ regionaal voor ons erg belangrijk zijn, nader toegelicht.

3.8.1 Samenwerking HET

In 2019 hebben de besturen van HET en HilverZon twee maal overlegd. Hierbij is o.a. afgesproken op welke gebieden een ieder zich specialiseert (HET, elektrische deelauto's; HilverZon, PCR projecten) en waar we juist samenwerken, zoals bij de opleidingen van energiecoaches. Ook in het in 2020 uit te rollen RRE project trekken we gezamenlijk op.

3.8.2 Samenwerking gemeente

Met de gemeente Hilversum is in 2019 intensief samengewerkt. Met name de uitwerking van de RES en de rollen die een ieder daarin gaat vervullen is regelmatig onderwerp van gesprek geweest. Over het jaar verspreid is er 4 keer formeel overleg geweest met de Programma manager en de adviseur energie transitie. Daarnaast is er veelvuldig contact per mail en telefoon geweest.

3.8.3 Samenwerking Regio

In 2019 is Energie Verbonden (EV) geformaliseerd in de Stichting EV, waarin alle coöperaties in de RegioGV bij aangesloten zijn (HET heeft EV in december verlaten omdat zij het niet eens was met de gekozen organisatievorm). In 2019 heeft EV veel tijd en energie gestoken in het verkrijgen van een duidelijke positie in het EDB. Dit heeft geresulteerd in duidelijke afspraken over de rol van EV (en dus over de rol van de energiecoöperaties) bij de uitrol van de RES. Op 17 december heeft dit geresulteerd in de feestelijke ondertekening door alle partijen van de samenwerkingsovereenkomst. Hierdoor is ook HilverZon goed voorbereid op de uitwerking van de RES in het Gooi. In deze overeenkomst wordt ook duidelijk wat de rol van de energiecoöperaties in het Gooi met

betrekking tot de 'bewonersreis' is.

3.8.4 Samenwerking Provinciaal

Met de provincie Noord-Holland is het contact minder intensief. Wel hebben we in 2019 twee maal een provinciale subsidie aangevraagd, die in beide gevallen is gehonoreerd. Eenmaal voor het verder kunnen uitwerken van onze VvE propositie en eenmaal voor het uitwerken van een nieuwe vormgeving van de wijkkrachtgroepen. Deze subsidies lopen door in 2020. Daarnaast hebben we de werkzaamheden van twee provinciale subsidies, die in 2018 waren toegekend en in 2019 doorliepen, afgerond en verantwoord.

3.8.5 Samenwerking landelijk

De belangrijkste ontwikkeling op landelijk niveau in 2019 was de formele oprichting van de coöperatie Energie Samen, waarin diverse landelijk opererende duurzame energie organisaties zijn opgegaan. Van Energie Samen zijn (vrijwel) alle energie coöperaties lid en daarmee is Energie Samen zowel een belangrijk advies orgaan voor lokale coöperaties als een sterke lobby organisatie.

Bijlage 1 Doelstellingen 2019

	Activiteiten HilverZon 2019	Omschrijving	Doelstelling subsidiebrief 2019	Realisatie 2019
1	Collectieve opwekprojecten			
1.1	Nieuwe collectieve zonnedaken	Werving, installatie en verkoop zonnepanelen	2000 panelen	• 670 panelen (wachtlister eind 2019 +/- 1400 panelen)
1.2	Verenigingen/kantines (kleine projecten SDE, PCR en begeleiding)	Verenigingen/ ondersteunen bij realisatie zonnedaken	2 daken	• Realisatie: 0 daken • Geadviseerd/in gesprek: 3
1.3	VvE's ondersteunen bij verduurzaming	VvE's ondersteunen bij realisatie zonnedaken	5 VvE daken	• Realisatie: 3 daken • geadviseerd/in gesprek: 10
1.4	Opwekcapaciteit + CO2 reductie gerealiseerde zonnedaken	HilverZon PCR daken en VvE daken		• 1.400 kWp vermogen • 0,53 Kton CO2 reductie* • 455 deelnemers

	Activiteiten HilverZon 2019	Omschrijving	Doelstelling subsidiebrief 2019	Realisatie 2019
2	Burgers en organisaties betrekken bij verduurzaming samenleving			
2.1	Inzet energie coaches	Verstrekken adviezen t.b.v. energiebesparing	geen	114 persoonlijke energieadviezen; 25 warmtescans 0,15 Kton CO2
2.3	Op wijkniveau activeren en samenbrengen van bewoners	Opzetten en ondersteunen samenwerkingsverbanden verduurzaming	10 groepen	3 wijkkrachtgroepen 2 samenwerkingsverbanden 5 projectraden
2.4	Uitrol energie-ambassadeursnetwerk	Werven ambassadeurs en energiecoaches	geen	27 ambassadeurs / energiecoaches
2.5	HilverZon leden betrekken bij duurzaamheidsthema's (bijv. energietransitie) en leeromgeving verduurzaming/energietransitie	Werven van leden om (als vrijwilliger) de HilverZon boodschap uit te dragen	50 actieve leden	120 leden in databank voor vrijwilligers
2.6	Organiseren informatie bijeenkomsten, zoals bijeenkomst 'wat betekent de energie-transitie voor jou' of een HilverZon-university-bijeenkomst	Bijeenkomsten om bewoners te informeren en activeren	8 bijeenkomsten	9 bijeenkomsten 0,1 Kton CO2 besparing

2.7	Zonne-energie op scholen	Zonne-energie lessen op basisscholen	30 lessen op 15-20 scholen (3 energie-opwekprojecten op scholen)	9 lessen
2.8	Levering om energie	Werving klantleden om	eind 2019 in totaal 500 huishoudens in Hilversum klantlid van om	285 (van in totaal 484 HilverZon leden) 0,8 Kton CO2 besparing (gas; electra bij panelen)
2.9	Ondersteunen paneel-op-huurdak project met een woningbouwcoöperatie	Realiseren zonnepanelen op huurhuizen	1 woningbouwcoöperatie zonnedak	0 gerealiseerd Met 2 in gesprek

*105 kg/jaar/paneel CO2 reductie; bron: gaslicht.com (<https://www.gaslicht.com/energiebesparing/stroom-opwekken-met-zonnepanelen>). Alle bijna 4000 HilverZon zonnepanelen bij elkaar leveren nu jaarlijks een **CO2 reductie op van 0,4 kton/jaar**.

**1ton/huishouden; bron: evaluatie wijkbijeenkomsten (schatting)

***1ton/huishouden; bron: terugkoppeling genomen maatregelen n.a.v. coach gesprekken (schatting)

**** een gemiddeld huishouden verbruikt 1500m3/jaar. Per 1000m3 CO2 reductie van 1890kg.

Bijlage 2 overzicht evenementen en bijeenkomsten 2019

Evenement/promotie	Datum
Nieuwjaarsreceptie: uitreiking enquête resultaten energietransitie avonden aan wethouder Jan Kastje	23-1-2019
Zichtbaarheid in stad: 2-hoeksborden HilverZon langs de weg	10-2-2019
Zichtbaarheid in stad: spandoeken buitenrand Hilversum	17-2-2019
Wervingscampagne leden om	15-2-2019
Informatie avond verduurzaming monumenten, locatie De Kapel	7-3-2019
Informatie avond Energietransitie, locatie De Kleine Lelie	14-3-2019
Duurzaamheidsavond, locatie Bethlehemkerk	22-3-2019
Zichtbaarheid in stad: folders in wijkcentra en bibliotheken en huis aan huis	15-3-2019
Informatie avond Energietransitie, locatie Bethlehemkerk	4-4-2019
Kraam op Markt Land in Zicht	6-4-2019
Zichtbaarheid in stad: 2-hoeksborden HilverZon langs de weg	7-4-2019
Werving via evenementen: City Run	14-4-2019
Opening Zonneweide Anna's Hoeve fase 2	1-5-2019
HilverZon University, lezing Jan Ros	22-5-2019
Trots markt op Gijsbrecht van Amstelstraat	2-6-2019
HilverZon University, lezing Bert Metz	11-6-2019
Promotie energiecoaches, locatie Kerkstraat	21-9-2019
Burendag, promotie energiecoaches	28-9-2019
Zichtbaarheid in stad: spandoeken buitenrand Hilversum	30-9-2019
Dag van de duurzaamheid	10-10-2019
Informatieavond Duurzame Doeners, locatie Bethlehemkerk	29-10-2019
Energieavond, locatie De Geus	30-10-2019
Energieavond, locatie Morgensterkerk	6-11-2019
Duurzaamheidsmarkt, locatie bibliotheek	9-11-2019
Energieavond, locatie De Kleine Lelie	13-11-2019
Raadhuis avond nieuwe inwoners	19-11-2019
Interactieve sessie; wat heb je al met je huis gedaan	20-11-2019
Energieavond, locatie Heelo	27-11-2019
Promotie bij Sint intocht	16-11-2019
Maatschappelijke Beursvloer Hilversum	21-11-2019

Evenement/promotie

Datum

Energieloket HilverZon, elke woensdagmiddag, locatie bibliotheek

Bijlage 3 Overzicht samenwerkingspartners

Lokale samenwerking	wie	Lid	Via EV	opmerking
Gemeente Hilversum	John			
Hilversum100	John	Ja		
Buurtcoördinatoren gemeente	Aernoud			
Hilversum Verbonden / Duurzaam Hilversum	Aernoud			
Buurtgroepen	Aernoud			
HET	John			
Dudok Wonen	Gert			
de Alliantie	Gert			
diverse VvE's	Gert		deels EV	
BV Hilversum	John/Aernoud	ja		
Ondernemersvereniging ZuidWest	Arie-Willem	ja		
Regionale samenwerking				
Regio gemeenten	John		via EV	
Regionaal Energie Team	John		Via EV	
Energie Verbonden in 't Gooi (EV)	John	Ja		
Overige coöperaties (ECWij, WattNu, Huizen, Laren/Blaricum, Weesp, Eemnes)	John		via EV	
Energie Loket <> DUBO - duurzaam bouwloket	Erik		via EV	
035Energie	John			
Gooise Wind	Aernoud		Via EV	
Provinciale samenwerking				
Provincie Noord Holland	John		Deels via EV	
VEINH	John	Ja	via EV	
Landelijke samenwerking				
HOOM	John	Ja	deels EV	opgegaan in

Lokale samenwerking	wie	Lid	Via EV	opmerking
				Energie Samen
Om Nieuwe Energie	John	Ja		
Hier Opgewekt	John			
ODE Decentraal	Gert/Max	Ja		opgegaan in Energie Samen
Econobis / Ecode	Geertrui	Ja		
Energie Samen	John/Gert/Max	Ja		samenwerking van ODE Decentraal, REScoopNL, ECODE, HOOM en PAWEX, Buurtwarmte